

**“RAFADAN TAYFA, DİJİTAL TAYFA, TRAFİK TAYFA” ÇİZGİ
DİZİLERİNDE SÖZ VARLIĞI UNSURLARI**

**VOCABULARY ELEMENTS IN CARTOONS "RAFADAN CREW,
DIGITAL CREW, TRAFFIC CREW"**

*Beyza Nur KAPLAN**

*Fulya TOPÇUOĞLU ÜNAL***

Özet

Bu çalışmada “Rafadan Tayfa, Dijital Tayfa ve Trafik Tayfa” çizgi dizilerindeki söz varlığı üzerinde saptamalarda bulunularak çizgi dizilerin öğrencilerin söz varlığını zenginleştirme konusunda nasıl faydalanabileceğini tartışmak, konu üzerinde tavsiyelerde bulunmak hedeflenmiştir. Çalışmanın inceleme nesnesi 2014-2023 yılları arasında Türkiye televizyonlarında şifresiz yayın yapan TRT Çocuk kanalındaki birbirinin devamı olan üç çizgi dizinin ilk beş bölümünden oluşmaktadır. Bu çizgi diziler, Türkiye’de çocuklar tarafından en çok izlenen çizgi diziler arasından seçilmiştir. Çizgi diziler ve söz varlığı hakkında ayrıntılı veri toplamak için belgesel tarama yönteminden faydalanılmıştır. Toplanan verilerin analizinde nitel çalışmalarda kullanılan veri analizine ait frekans ve içerik analizleri kullanılmıştır. İçerik analizi için söz varlığı ana tema, terimler, argo ifadeler, atasözleri, deyimler, ikilemeler, yabancı kelimeler, kalıplaşmış sözler, kalıp (ilişki) sözler ise alt temalar olarak tanımlanmıştır. Temalara ait veriler, çizgi dizilerin bölümlerine göre frekans değeri olarak ifade edilmiştir. Daha sonra, temalara ilişkin veriler tablolar halinde biçimlendirilmiştir. Sonuç dahilinde bu çalışmada araştırma grubu olarak tercih edilen çizgi dizilerin, öğrencilerin söz varlığına desteği bakımından olumlu bir etki oluşturacağı gözlemlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Söz varlığı, çizgi film, Rafadan Tayfa, Dijital Tayfa, Trafik Tayfa.

Abstract

In this study, it is aimed to discuss how cartoons can benefit students to enrich their vocabulary by making determinations on the vocabulary in the cartoon series "Rafadan Crew, Digital Crew and Traffic Crew" and to make recommendations on the

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı Kütahya /TÜRKİYE bezyanurkaplan.nk@gmail.com ORCID: 0000-0002-4084-705X

** Prof. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Kütahya /TÜRKİYE fulyatopcuoglu@gmail.com ORCID: 0000-0003-3981-9841

subject. The object of study of the study consists of the first five episodes of the three cartoon series, which are the continuation of each other, on the TRT Children's channel, which broadcast free-to-air on Turkish televisions between the years 2014-2023. These cartoons were chosen among the most watched cartoons by children in Turkey. Documentary scanning method was used to collect detailed data about cartoons and vocabulary. In the analysis of the collected data, frequency and content analyzes of the data analysis used in qualitative studies were used. For content analysis, vocabulary was defined as the main theme, terms, slang expressions, proverbs, idioms, reduplications, foreign words, stereotypes, and stereotypes (relationship) were defined as sub-themes. The data of the themes are expressed as frequency values according to the parts of the cartoon series. Then, the data related to the themes were formatted as tables. As a result, it was observed that the cartoon series preferred as the research group in this study would have a positive effect in terms of supporting students' vocabulary.

Keywords: Vocabulary, cartoon, Rafadan Crew, Digital Crew, Traffic Crew.

Giriş

Dil, TDK Türkçe Sözlük'te (2011, s. 2158) “genel anlamda insanların duyduklarını ve fikirlerini belirtmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban; düşünce ve hisleri açıklamaya yarayan herhangi bir anlatım aracı” olarak bahsedilmektedir. Dille alakalı birçok çalışmada da bu açıklamaya benzer bilgiler sunulmaktadır. Dil, duygu ve düşüncelerimizi karşı tarafa aktarırken kullandığımız yegâne bir iletişim aracıdır. Bunun yanında kültür aktarımını ve bilgi üretme yeteneğimizi sergilerken de dili kullanırız (Demir, 2016).

Dili kullanırken en etkili silahımız kelimelerdir. Zihnimizdeki kelimelerin sayısı ne kadar fazla olursa dili kullanmakta o kadar ustalaşırız. Bu sebeptendir ki dili kullanmak birikimi gerekli kılar. Söz varlığını geniş ve aktif tutma zorunluluğunu hissettirir. Söz varlığını geliştirmek ve aktif hale getirmek için etkili yol ve yöntemler aranmalıdır.

Her gün, her yerde yeni kelimeler veya daha önceden bildiğimiz kelimeler okuma, dinleme/izleme yoluyla karşımıza çıkar. Bu sayede öğrenilen kelimeler pekiştirilir, unutulması veya pasif hale gelmesi zorlaşır. Böylelikle dilin anlatım gücü zenginlik kazanır.

TDK'ye (2011) göre söz varlığı, “Bir dildeki sözlerin tamamı, söz dağarcığı, söz hazinesi kelime hazinesi sözcük hazinesi, vokabüler, kelime kadrosu gibi terimleriyle aynı anlamı karşılamak için kullanılır.” TDK'ye göre söz kelimesinin anlamları ise: “1. İsim: Bir düşünceyi tam olarak anlatan kelime dizisi, lakırdı, kelimeler, laf, kavlil. 2. İsim: Bir veya birkaç heceden oluşan ve anlamı olan ses birliği, kelime ve sözcüktür.” Yani söz varlığı, insanların kullandıkları, kullanmasalar bile gördüklerinde veya duyduklarında anımsadıkları kelimelerin toplamıdır. Yeni kelimeler öğrendikçe söz varlığı da genişler. Öğrenilen yeni kelimeler kullanılmazsa

kalıcı hale getirilemez ve söz varlığından silinir. Bu sebeple söz varlığını genişletecek yöntemler aranmalı ve kullanılmalıdır. Yeni kelimeler ne kadar çok kullanılırsa o kadar akılda kalacağı için uygulama önemlidir.

Aksan’a (1998, s. 61) göre dil becerilerinin temelini de kelimeler oluşturmaktadır. “İster bir konuşmada ister bir metinde olsun dildeki en kalıcı ve en güçlü birimler kelimelerdir.” Söz varlığının varlığı dil becerilerinin kullanımını da etkilemektedir. Örneğin 100 kelimelik bir söz varlığı ile 500 kelimelik bir söz varlığı konuşurken de yazarken de farklılık gösterir. 100 kelimelik söz varlığına sahip biri kendini ifade ederken daha basit ve kısa cümleler kullanırken 500 kelimelik bir söz varlığına sahip biri kendini ifade ederken kelimelerin anlam gücünden daha fazla yararlanıp daha uzun cümleler üretir.

Bir ulusun kavram evreni onun dünya görüşünün de bir kıstasıdır. Söz varlığının ulusta oluşturmakta olduğu varoluş, binlerce senelik kültür hazinesini de ardından getirir. Ulusa ait her birey bu yığınla harmanlanır fakat bunu yeterli görmez. Birikimine birikim katar, zaman zaman varlığını bu değerler bakımından değiştirir. Zihninin kapılarını ne kadar çok aralarsa o kadar fazla farklılaşma meydana gelir (Baş, 2010). Söz varlığı ne denli genişse kendini ifade etme becerisi de o kadar büyük olacaktır. Bir ulus söz varlığına ne kadar çok yatırım yaparsa ne kadar sahip çıkıp destek olursa o ulus tarih sahnesinde o kadar çok iz bırakır. Gelecek nesiller sıfırdan kelime arayışı içine girmek yerine büyük bir havuza sahip olurlar. Güzel Türkçemiz de hazinesine zenginlik katarak varlığını sağlamlaştıtır.

Herhangi bir dilin söz varlığı düşünülünce, sadece o dilin kelime sayısı akla gelmez. O dilin deyimlerinin, terimlerinin, kalıp ifadelerinin, atasözlerinin, kalıplaşmış sözlerinin ve çeşitli anlatım kalıplarının meydana getirdiği bir bütünü anlamamız gerekir. Aksan’a (2015) göre söz varlığı, yalnızca bir dildeki belirli seslerin bir araya gelmesiyle oluşan semboller ve kodlar olarak değil, aynı zamanda o dili konuşan insanların kavramsal dünyalarını, maddi ve manevi kültürlerini yansıtan bir dünya görüşü olarak da akla gelmektedir.

Söz varlığı aynı zamanda bir dilin tarihine de ışık tutmaktadır. Hangi kültürlerle etkileşime girmiş, hangi dillerden kelimeler almış ve bizim dilimize nasıl yerleşmiş, ne gibi değişimlere uğramış sorularının cevabını da vermektedir.

Türkçe Dersi Öğretim Programı’na (MEB, 2019, s. 8) göre “okuduklarından, dinlediklerinden/izlediklerinden yola çıkarak kelime dağarcığını zenginleştirerek dil zevkine ve bilincine ulaşmaları; duygu, düşünce ve hayal güçlerini geliştirmeleri amaçlanmıştır.” Bu nedenle okullarda çocukların söz varlığını geliştirmeye yönelik ders kitapları ve dergiler gibi basılı materyaller ve görsel/işitsel özellikteki ders materyalleri;

hafızada tutma teknikleri, konuşma, bulmaca, kelime defteri tutma, sözlük kullanma gibi türlü öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanılmaktadır.

Etkili bir dil eğitiminin köklerinde, çocuklara geniş bir söz varlığı edindirebilmek yer almaktadır. Çocukların çizgi filmlere ve çizgi dizilere olan beğenisi, çocukların eğitiminde hatta söz varlığını ve sözcük öğretimini genişletme etkinliklerinde çizgi film ve dizilerden faydalanma düşüncesini gözler önüne sermektedir (Bursalı ve Topçuoğlu Ünal, 2015). Çocukların gelişiminde başarılı olabilmek ve onların ilgisini çekebilmek için çizgi diziler etkili bir tercihtir. Bağlamdan hareketle ve olayların akışına göre gelişen durumlarla yeni kelimeler öğrenme şansları daha yüksektir.

“İnternet, televizyon, radyo vb. gibi farklı kitle iletişim araçları, özellikle çocukların kulağına ve gözüne hitap eden hikâye ve masallar, bunlara ek olarak ezgili veya ezgisiz şiirler, çeşitli çocuk şarkıları, sahne oyunlarının güzel diyaloglarına saklanmış türlü ana dili unsurları, tiyatro oyunlarının diyalogları ve sayısız deyimler, yapay ya da doğal çocuk edebiyatı eserleri ya kendi başarılarına ya da onlara eşdeğer bir yol izleyerek çocuğun gelişiminde fayda sağlar.” (Baş, 2010, s. 143). Çocuklar vakitlerinin bir kısmını televizyon karşısında geçirmektedir. Bu durum iyi yönde kullanılırsa televizyon karşısında geçen vakit verimli hale getirilmiş olur.

Televizyonun en büyük tüketici kitlesi olan yeni nesil çocuklar, günlük yaşamları sırasında uzunca bir süre televizyona maruz kalmaktadırlar. Onlar, en iyi olasılıkla 3-4 yaşından başlayarak 12 yaşına gelene kadar her gün ortalama en az 2 saat televizyon seyretmektedirler (Güngör, 2017). Eğitici filmler/diziler sayesinde bu süre verimli hale getirilebilir.

Öğrenme ile ilgili yapılan çalışmaların birçoğu görsel sembollerle yapılan öğretimin daha kolay ve kalıcı öğrenmeler sağladığına yöneliktir. Edgar Dale'nin tasarlamış olduğu “Yaşantı Konisine” (Dale, 1969) bakıldığında öğrenmenin içine ne kadar çok duyu organı katılırsa o kadar kalıcı bir öğrenme sağladığını gösterir. Aynı zamanda bilgilerin de unutulmasını zorlaştırır. Üstelik yaşantı konisinin dayandığı temellere göre insanların %83 görme, %11 duyma, %3,5 koklama, %1,5 dokunma ve %1 tatma duyularıyla edindikleri deneyimlerle öğrendikleri belirlenmiştir. Ayrıca süre sabit olmak kaydıyla insanlar okuduklarının %10'unu, duyduklarının %20'sini, gördüklerinin %30'unu, görüp işittiklerinin %50'sini, söylediklerinin %70'ini ve yapıp söylediklerinin %90'ını hatırlarlar (Demirel, 2002).

Baş'a (2010) göre okuma ve dinleme/izlemeyle söz varlığı unsurlarının zihindeki durumu ve kelimelere yönelik çağrışımlar güç kazanmakta bundan dolayı zihindeki söz varlığı yapıları da çoğalmaktadır. Bu sebeple kavram ve sözcük öğretiminde televizyon programlarından faydalanılmasıyla

öğrenmenin kalıcılığı artırılabilen ve çocuğun öğrenme süreci kontrol edilebilmektedir.

Çocukların anlam vermekte zorlandığı atasözü, deyim gibi söz varlığı unsurlarının öğretiminde çizgi film ve dizilerin ayrı bir önemi vardır. Çizgi film ve dizilerde kelimeler ve kavramlar farklı aralıklarla tekrarlandığı için o kelimelerin çocuğun söz varlığına oturması ve özellikle de çocukların bu unsurları anlamalarını kolaylaştırması önem arz eder (Bursalı ve Topçuoğlu Ünal, 2015). Günlük hayatta çocuk, kelimelerin tekrarını çoğu zaman duymaz ama görsel/işitsel cihazlarla kelimelerin tekrarına maruz kalır. Kelimeler ne kadar sık duyulur, okunur ve maruz kalınırsa söz varlığına dâhil olma şansı o kadar artar.

Türkmen'e (2012) göre, çizgi dizilerle deyim ve atasözlerinin anlamları dışında nerede ve nasıl kullanılacağı da öğretilir. Üstelik ana dili eğitimi dışında bu çizgi diziler yabancı dil öğretiminde de çocuklara ilgi ve motivasyon kaynağı olurlar.

Çizgi filmlerin ve dizilerin öğretme ve öğrenme stratejileri olarak kullanımı eğitimciler arasında yeniden dikkat çekmeye başlamıştır. Çünkü çizgi filmler ve çizgi diziler; dikkati, ilgiyi ve anlayışı arttırmakta, öğrenmeye yönelik isteği ve davranışları geliştirmekte, farklı düşünmeyi, üretkenliği ve yaratıcılığı artırmakta, kaygıyı ve stresi azaltmakta, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımını artırmakta, bıkkınlık ve davranış bozukluklarını en aza indirmektedir (Khalid, Meerah ve Halim, 2010, s. 539).

Sel'e (2022) göre yapılan çalışmalar, çizgi dizilerin eğitim alanında olumlu sonuçlar doğuracağını göstermektedir. Örneğin sosyal bilgiler alanında çizgi dizilerin kullanımı akademik başarıyı artırmıştır. Ayrıca yine sosyal bilgiler dersi bağlamında çizgi dizilerin incelendiği bir diğer araştırmada en fazla bilimsellik; en az bağımsızlık değerine yer verildiği görülmüştür (Selanik Ay ve Korkmaz, 2017).

Türk eğitim sistemine göre 5. ve 6. sınıf öğrencileri; somut işlemlerden soyut işlemler aşamasına geçmiş çocukları kapsar. Çalışmalar bu yaş grubundaki çocukların televizyon izleme oranının diğer yaş gruplarına göre daha fazla olduğunu ve daha çok sevildiğini gösterir (Demir, 2013). Bu dönemdeki çocuklar deyim, atasözü, benzetme, kişileştirme gibi mecazi ifadeleri anlamakta güçlük çeker; bu tür ifadeleri somut anlamlarıyla anlamlandırmaya çalışır. Bu bağlamda çizgi film/dizilerin, diğer öğretim yöntemlerine göre çocuğun eğlence ihtiyacını göz ardı etmeden daha etkili ve kalıcı öğrenme sağlanabileceği düşünülmektedir (Bursalı ve Topçuoğlu Ünal, 2015).

Kişisel söz varlığının ve kelime listelerinin oluşturulmasıyla ilgili başka araştırmalar da yapmıştır (bk. Baş, 2010; Baş 2011; Çolakoğlu, 2021;

Demir, 2016; Eğilmez, 2010; Göçen ve Okur, 2015; Keklik, 2016; Karagöl ve Tarakçı, 2019; Maden, 2021; Onan, 2016; Özkan, 2013; Şimşek ve Demirel 2020; Uludağ, 2010). Son 13 yılda yapılan bazı araştırmalar söz varlığı çalışmalarına katkı sağlamalarına rağmen günümüzde hala ilköğretim kademelerindeki öğrencilerimizin kaç adet kelimeyi söz varlığına aldıkları hakkında net bir bilgi yoktur. Bugün söz varlığı listelerinin olmaması, hangi kelimelerin hangi kademelerde verileceğinin bilinmemesine yol açmıştır. Araştırmacıların bir araya gelip söz varlığı listeleri hazırlamalarına ihtiyaç vardır. Bu sayede okullardan mezun edilen öğrencilerin donanımlarını görmek mümkün olacaktır.

Bu araştırmada, daha önce incelenen çizgi dizilere ek olarak alternatif sunulmuş ve söz varlığına katkısı incelenmiştir. Bu alanda bir seri olarak incelenen çizgi dizi olmamasından dolayı araştırma önem taşımaktadır.

Araştırmada, kitle iletişim araçlarının kullanımıyla çocukların söz varlığını geliştirmek için yararlanılabilecek çizgi dizileri saptamak ve bu çizgi dizilerin söz varlığına ne kadar katkı sağladığını göstermek hedeflenmiştir.

1. Yöntem

1.1. Araştırma Modeli

Bu çalışma çizgi dizilerin öğrencilerin söz varlığına katkısının incelenmesini temel almıştır. Bu araştırmada kullanılan model nitel araştırmaların içinde değerlendirilen belgesel tarama (doküman incelemesi) modelidir. Karasar'a (2005) göre belgesel tarama modeli olarak da bilinen doküman incelemesinde, var olan kayıt ve belgeler incelendikten sonra verilere ulaşılmaktadır. Yıldırım ve Şimşek'e (2013) göre doküman analizi, belirli bir amaca yönelik olarak okuma, kaynakları bulma, not alma ve değerlendirme işlemlerini içine almaktadır. Bu süreç aynı zamanda, "araştırılması amaçlanan olgu ya da olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin taranması" olarak da nitelendirilmektedir.

1.2. Araştırmanın İnceleme Nesnesi

Araştırmanın çalışma nesnesini 2014-2023 yılları arasında Türk televizyonlarında ücretsiz olarak yayınlanan TRT Çocuk kanalında birbirinin devamı niteliğindeki üç çizgi dizi ve bu çizgi dizilerin ilk beş bölümü oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde ölçüt örneklemeden faydalanılmıştır. Bu çizgi diziler, Türkiye'de çocuklar tarafından en çok izlenen çizgi diziler arasından seçilmiştir.

Bu çizgi dizilerin belirlenmesinde TRT'nin ve TİAK'ın izlenme verileri etkili olmuştur. TRT düzenli olarak her yıl faaliyet raporlarını halkın erişimine sunmaktadır. 2018 ve 2020 yıllarında çocukların en çok izlediği ve sevdiği çizgi diziler olarak Rafadan Tayfa ve serileri seçilmiştir. Rafadan

Tayfa adlı çizgi dizi serisi 21 Şubat 2023 tarihinde trt.net.tr/kurumsal adresinden alınan “TRT’nin 2018 Faaliyet Raporu”na göre yerli içerikte bir numaralı çizgi dizi seçilmiştir. Yine 21 Şubat 2023 tarihinde tiak.com.tr’den alınan, TİAK’ın 2021’de yayımladığı Televizyon İzleme Ölçümü 2020 Yıllığı’nda TRT Çocuk kanalının en çok izleyici kitlesine sahip çizgi dizisini Rafadan Tayfa adlı çizgi dizi olarak açıklamıştır.

Bu bilgilere dayanarak en çok izlenen çizgi dizi olarak öğrencilerin söz varlığına katkısının incelenmesi uygun görülmüştür. Bu bilgiler kapsamında araştırmanın çalışma konusu olarak en çok izlenme sayısına sahip olan Rafadan Tayfa adlı çizgi dizi serisinin ilk beş bölümü seçilmiştir.

1.3. Verilerin Toplanması

Literatür incelenerek çalışmanın teorik alt yapısı oluşturulmuş, çizgi filmlerin söz varlığının belirlenmesi için belgesel tarama yöntemi kullanılmıştır.

Çalışma konusu olarak seçilen Rafadan Tayfa adlı çizgi dizi serisinin ilk beş bölümü ilk önce şifre çözümüleme işlemi yapılmaksızın izlenmiştir. Daha sonrasında söz varlığı öğelerine ait tema ve alt temalara göre çizgi diziler ikinci kez izlenmiş olup bulgular söz varlığı öğeleri göz önünde bulundurularak oluşturulan tablolara dâhil edilmiştir.

1.4. Verilerin Analizi

Çizgi film ve dizilerde yer alan söz varlığının araştırılmasında, belgesel tarama yöntemlerinden veri analizine ait içerik ve frekans analizlerinden yararlanılmıştır.

İçerik analizi araştırmalarının genel amacı, çalışılan konu kapsamında, ileride yapılacak olan akademik çalışmalara yol göstermesi ve konu ile alakalı genel yönelimin tespitinin sağlanmasıdır (Ültay vd., 2021). Bu çalışmada da çizgi diziler izlenmiş ve veriler araştırmacılar tarafından bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

İçerik analizinde toplanan tüm veriler önce kavramsallaştırılır, ardından seçilen kavramlara göre düzenlenir ve son aşamada verileri analiz eden temalar ve alt temalar belirlenir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

İçerik analizinin nihai hedefi, toplanan verileri detaylı açıklayabilmek için kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analize göre daha detaylı bir inceleme yapılır. Betimsel analizde yorumlanan veriler içerik analizinde daha derine inilerek incelenir. Gözden kaçırılmış verilerin daha net ve güvenilir bir şekilde araştırılması sağlanır. Toplanan veriler kavramlara ve ilişkilere ulaştırılır. Daha sonra ise bu veriler kavram ve belirli temalara göre düzenlenip açıklanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Bu araştırmada Aksan’ın (2015) söz varlığının içerdiği öğeler sınıflaması esas alınmıştır. Ayrıca bu grubun içine “argo kelimeler” ve “ikilemeler” de eklenmiş, çeviri sözler çıkartılmıştır. “Söz varlığı” ana tema olarak belirlenmiş; “Deyimler, yabancı kelimeler, atasözleri, kalıp(ilişki) sözler, terimler, kalıplaşmış sözler, argo kelimeler ikilemeler” alt temalar olarak belirlenmiştir.

Bu çalışmada Türk Dil Kurumu aracılığıyla hazırlanmış olan “Türkçe Sözlük (2011)” ve “Yazım Kılavuzu’ndan (2009)” yararlanılmıştır. Ayrıca Doğan’ın (2001) “Büyük Türkçe Sözlük”, Püsküllüoğlu’nun (1995) “Türkçe Sözlük”, Saraçbaşı’nın (2010) “Örnekleriyle Büyük Deyimler Sözlüğü 1. ve 2. Cilt” ve Akyalçın’ın (2007) “Türkçe İkilemeler Sözlüğü”nden faydalanılmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan çizgi diziler internet ortamında izlenmiş, analizi yapılmak üzere araştırmacılar tarafından bilgisayar ortamında doküman oluşturulmuştur. Bu veriler belirlenen ana ve alt temalara göre kodlanmış ve tablolaştırılmıştır. Toplanan veriler sözlüklere ve alanda yapılan diğer çalışmalara başvurularak (Demir, 2016; Aksan, 2015; Bursalı ve Topçuoğlu Ünal, 2015) gözden geçirilmiştir.

Veriler sınıflandırılarak kodlama işlemi yapılmıştır. Kodlama işlemi elde edilen verilerin incelenip ilişkilendirilmesi sürecidir. (Yıldırım ve Şimşek, 2013) Verilerin sıralanmasında sözcükler kök ve gövde şeklinde, çekim ekleri olmadan ifade edilmiştir. Fiil kök veya gövde tabanı “-” işareti ile gösterilmiştir. Sözcüklerin frekans değerleri yay ayraç “()” şeklinde ifade edilmiştir. Çalışmada özel isimlere yer verilmemiştir. Üç çizgi dizi için sekiz farklı sözcük sınıflaması oluşturulmuştur. Bu sınıflamalardan sonuç ve öneriler bölümünde faydalanılmıştır.

2. Bulgular

Bu bölümde, bahsedilen çizgi diziler izlenmiş ve söz varlığı unsurları belirlenmiştir. Bunlara ilişkin bulgular toplanmış ve çizgi dizinin bölümlerine göre tablolar halinde verilmiştir.

2.1. Terimlerle İlgili Bulgular

Tablo 1. *Terimlerin Çizgi Dizi Bölümlerine Göre Dağılımı*

Çizgi Dizi	1. Bölüm	2. Bölüm	3. Bölüm	4. Bölüm	5. Bölüm	Toplam
Rafadan Tayfa	f(10) %25,64	f(5) %12,82	f(15) %38,46	-	f(9) %23,07	39
Dijital Tayfa	f(32) %21,19	f(7) %4,63	f(50) %33,11	f(41) %27,15	f(21) %13,90	151
Trafik Tayfa	f(18) %11,76	f(31) %20,26	f(20) %13,07	f(44) %28,75	f(40) %26,14	153

Tablo 1’de görüldüğü üzere terimlere en fazla “Trafik Tayfa” çizgi dizisinde rastlanmıştır. Trafik f(56); kural f(14); yaya f(11); yol f(7) en sık tekrar edilen terimlerdir.

2.2. Deyimler İle İlgili Bulgular

Tablo 2. *Deyimlerin Çizgi Dizi Bölümlerine Göre Dağılımı*

Çizgi Dizi	1. Bölüm	2. Bölüm	3. Bölüm	4. Bölüm	5. Bölüm	Toplam
Rafadan Tayfa	f(3) %17,64	f(3) %17,64	f(3) %17,64	f(5) %29,41	f(3) %17,64	17
Dijital Tayfa	f(6) %27,27	f(8) %36,36	f(6) %27,27	f(1) %4,54	f(1) %4,54	22
Trafik Tayfa	f(9) %26,47	f(4) %11,76	f(5) %14,70	f(9) %26,47	f(7) %20,58	34

Tablo 2’de görüldüğü üzere en fazla deyim “Trafik Tayfa” çizgi dizisinde rastlanmıştır. Birden fazla gözlenen deyim “Dikkat çek-”tir f(2). Genellikle farklı deyimler kullanılmıştır. Örneğin; “Tereyağından kıl çek-”, “Korktuğu başına gel-”, “Kafası kazan dön-”, “Ucu bucağı görünme-”, “Ağızdan çıkanı kulağı duyma-” gibi deyimler kullanılmıştır.

2.3. Atasözleri İle İlgili Bulgular

Tablo 3. Atasözlerinin Çizgi Dizi Bölümlerine Göre Dağılımı

Çizgi Dizi	1. Bölüm	2. Bölüm	3. Bölüm	4. Bölüm	5. Bölüm	Toplam
Rafadan Tayfa	-	-	-	-	-	0
Dijital Tayfa	-	-	-	-	-	0
Trafik Tayfa	f(1) %25	f(1) %25	f(1) %25	-	f(1) %25	4

Tablo 3’te görüldüğü üzere “Rafadan Tayfa” ve “Dijital Tayfa” çizgi dizilerinde atasözlerine rastlanmamıştır. Yalnızca “Trafik Tayfa” adlı çizgi dizinin 1.-2.-3.-5. Bölümlerinde 4 farklı atasözüne rastlanmıştır. Bunlar; “Üsküdar’da Sabah Oldu”, “Doğru Söze Ne Denir”, “Yolcu Yolunda Gerek” ve “Su Verenlerin Çok Olsun” atasözleridir.

2.4. İkilemeler İle İlgili Bulgular

Tablo 4. İkilemelerin Çizgi Dizi Bölümlerine Göre Dağılımı

Çizgi Dizi	1. Bölüm	2. Bölüm	3. Bölüm	4. Bölüm	5. Bölüm	Toplam
Rafadan Tayfa	f(1) %11,11	f(2) %22,22	f(1) %11,11	f(4) %44,44	f(1) %11,11	9
Dijital Tayfa	f(1) %10	f(1) %10	f(5) %50	f(3) %30	-	10
Trafik Tayfa	f(4) %30,76	f(2) %15,38	f(2) %15,38	f(3) %23,07	f(2) %15,38	13

Tablo 4’te görüldüğü üzere en çok ikilemeye “Trafik Tayfa” adlı çizgi dizide rastlanmıştır. Aynı ikilemeler kullanılmayıp bu 13 adet ikileme birbirinden farklı ikilemelerdir. Bunlar “hadi hadi”, “yan yana”, “tabii tabii”, “dikkat dikkat”, “bas bas”, “tamam tamam”, “dat dat”, “yavaş yavaş”, “sağdan sağdan”, “iyiden iyiye”, “salına salına”, “zingır zingır”, “bayağı bayağı”, “peş peşe” ikilemeleridir.

2.5. Kalıp (İlişki) Sözler İle İlgili Bulgular

Tablo 5. *Kalıp (İlişki) Sözlerin Çizgi Dizi Bölümlerine Göre Dağılımı*

Çizgi Dizi	1. Bölüm	2. Bölüm	3. Bölüm	4. Bölüm	5. Bölüm	Toplam
Rafadan Tayfa	f(13) %25,49	f(16) %31,37	f(5) %9,80	f(11) %21,56	f(6) %11,76	51
Dijital Tayfa	f(10) %21,27	f(6) %12,76	f(5) %10,63	f(20) %42,55	f(6) %12,76	47
Trafik Tayfa	f(12) %17,91	f(15) %23,38	f(21) %31,34	f(10) %14,92	f(9) %13,43	67

Tablo 5'te görüldüğü üzere en fazla kalıp (ilişki) sözler “Trafik Tayfa” adlı çizgi dizide rastlanmıştır. Sağ ol f(8); kusura bakma f(4); dikkatli ol f(4); rica ederim f(3) en çok tekrar eden kalıp (ilişki) sözlerdir.

2.6. Yabancı Kelimelerle İlgili Bulgular

Tablo 6. *Yabancı Kelimelerin Çizgi Dizi Bölümlerine Göre Dağılımı*

Çizgi Dizi	1. Bölüm	2. Bölüm	3. Bölüm	4. Bölüm	5. Bölüm	Toplam
Rafadan Tayfa	-	-	-	-	-	0
Dijital Tayfa	-	-	f(1) %100	-	-	1
Trafik Tayfa	-	-	-	-	-	0

Tablo 6’da görüldüğü üzere “Rafadan Tayfa” ve “Trafik Tayfa” adlı çizgi dizilerinde yabancı kelimelere rastlanmamıştır. Yalnızca “Dijital Tayfa” adlı çizgide bir adet yabancı kelimeye rastlanmıştır. Welcome f(1) 3. bölümünde görülen yabancı kelimedir.

Belirtilen çizgi dizilerde kalıplaşmış sözler ve argo kelimeler hakkında bulguya ulaşılamamıştır.

2.7. Söz Varlığı Unsurlarının Çizgi Dizilere Göre Dağılımı

Tablo 7. *Söz Varlığı Unsurlarının Çizgi Dizi Bölümlerine Göre Dağılımı*

Çizgi Dizi	Terim Anlam	Deyim	Atasözü	İkileme	Kalıp Sözler	Yabancı Kelimeler	Kalıplaşmış Sözler	Argo Kelimeler	Toplam
Rafadan Tayfa	f(39) %33, 62	f(17) %14, 65	-	f(9) %7, 75	f(51) %43, 96	-	-	-	116
Dijital Tayfa	f(151) %65, 36	f(22) %9, 52	-	f(10) %4, 32	f(47) %20, 34	f(1) %0, 43	-	-	231
Trafik Tayfa	(153) %56, 45	f(34) %12, 54	f(4) %1, 47	f(13) %4, 79	f(67) %24, 72	-	-	-	271
Toplam	f(343) %55, 50	f(73) %11, 81	f(4) %0, 64	f(32) %5, 17	f(165) %26, 69	f(1) %0, 16	0	0	618

Bu araştırmada saptanan söz varlığı unsurları çoktan aza doğru sırasıyla; Trafik Tayfa f(271), Dijital Tayfa f(231) ve Rafadan Tayfa f(116) şeklindedir. Söz varlığı unsurları incelendiğinde, en fazla söz varlığı unsurunun “Trafik Tayfa”, en az söz varlığı unsurunun ise “Rafadan Tayfa” adlı çizgi dizilerde olduğu saptanmıştır.

Araştırma dâhilinde incelenen çizgi dizilerde toplam f(343) “terim anlamlı sözcük”, f(73) “deyim”, f(4) “atasözü”, f(32) “ikileme”, f(165) “kalıp (ilişki) söz”, f(1) “yabancı kelime” olmak üzere toplamda f(618)” söz varlığı unsuru” incelenmiştir. Bu incelemelerde hiçbir çizgi dizide “kalıplaşmış sözler”e ve “argo kelimeler”e rastlanmamıştır.

Çizgi dizilerde en fazla bulunan söz varlığı unsurları incelenmiş ve bu bulgular tablo 8’de çoktan aza doğru listelenmiştir.

2.8. Çizgi Dizilerde En Fazla Bulunan Söz Varlığı Unsurları

Tablo 8. *En Fazla Yer Alan Söz Varlığı Unsurlarının Çizgi Dizi Bölümlerine Göre Dağılımı*

Söz Varlığı	Çizgi Dizi
Terim Anlam	Trafik Tayfa f(153)
Kalıp (İlişki) Sözler	Trafik Tayfa f(67)
Deyimler	Trafik Tayfa f(34)
İkileme	Trafik Tayfa f(13)
Atasözleri	Trafik Tayfa f(4)
Yabancı Kelimeler	Dijital Tayfa f(1)
Kalıplaşmış Sözler	-
Argo Kelimeler	-

Tablo 8’de görüldüğü üzere en fazla terim anlamlı kelimeye “Trafik Tayfa”da f(153); kalıp (ilişki) sözlere, “Trafik Tayfa”da f(67); deyimlere, “Trafik Tayfa”da f(34); ikilemelere, “Trafik Tayfa”da f(13); atasözlerine, “Trafik Tayfa”da f(4); yabancı kelimelere, “Dijital Tayfa”da f(1) rastlanmıştır. İncelemeler sonucunda hiçbir çizgi dizide kalıplaşmış sözlere ve argo kelimelere rastlanmamıştır.

3.Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Günlük hayatta kullandığımız kelimeler aktif söz varlığımızı oluşturur. Kullanmadığımız kelimeler unutulmaya mahkum olacağı için pasif söz varlığımızdadırlar. Söz varlığını geliştirmenin birden fazla yolu vardır. Bu çalışmada söz varlığının geliştirilmesinde görsel/işitsel araçların ilişkisi incelenmiştir.

Görsel işitsel araçların, eğitim öğretim durumlarındaki başarıya etkisi ve çizgi dizilerin beğenilerek seyredilmesi, çizgi dizilerden ders materyalleri üretilerek kullanılabileceğini akıllara getirmektedir. Nitekim bu tezi savunan bazı araştırmalara da rastlanmıştır. Temizkan ve Atasoy (2016) yaptıkları çalışmada görsel işitsel araçlardan biri olan çizgi dizilerin, söz varlığına etkisinin olumlu olduğunu söylemişlerdir. Onlara göre televizyon izlemeyi çok seven çocukların eğitiminde çizgi filmler oldukça kıymetlidir. Arslan ve Gürdal’ın (2012) çalışmaları da kelime öğretiminde görsel ve işitsel araçlardan yararlanmanın oldukça faydalı olduğu kanısını sunmaktadır. Bursalı’nın (2015) araştırması da bu çalışmalarla aynı doğrultudadır. Görsel ve işitsel araç olarak seçilen çizgi dizilerin, kelime öğretimi üzerine fayda sağladığı düşüncesi bu üç çalışmayla benzerlik göstermektedir.

Bu çalışmada incelenen çizgi diziler; “Rafadan Tayfa” adlı çizgi dizi serisinden meydana gelmektedir. Bu çizgi diziler söz varlığı bakımından incelenmiş ve şu verilere ulaşılmıştır:

Öncelikle incelenilen çizgi dizilerde “Kalıplaşmış sözlere” ve “Argo kelimelere” hiçbir bölümde rastlanmamıştır. Argo kelimelerin bulunmaması çok büyük önem taşımaktadır. İncelenen çizgi dizilerin izlenmesinde güven payını yükseltmiştir. Kalıplaşmış sözlere, örneğin Hamlet’te yer alan “olmak ya da olmamak, işte bütün mesele bu.” (Aksan, 2015) gibi ifadelere rastlanmaması incelenen çizgi dizinin eksik noktasını meydana getirmektedir.

Araştırmada en fazla terim sayısına sahip olan çizgi dizinin “Trafik Tayfa” olduğu tespit edilmiştir. İlk beş bölümde toplam f(153) terime rastlanmıştır. En sık tekrarlanan terimler; “trafik, kural, yaya ve yol” terimleridir. İlk beş bölümün incelenip f(151) terime rastlanan diğer çizgi dizi ise “Dijital Tayfa”dır. Bilim ve teknoloji alanındaki terimlerin sıkça görüldüğü bu çizgi dizide en çok tekrarlanan terimler; “oyun, bilgisayar, internet ve sanal” terimleridir. Bu çizgi dizilerde terimlerin fazla olması, çizgi dizilerin konusuyla terim türlerinin doğru orantılı olduğunu göstermektedir.

İncelenen çizgi dizilerde deyimlere her bölümde rastlanmıştır. En fazla deyim içeren çizgi dizi ise “Trafik Tayfa” adlı çizgi dizidir. En sık tekrarlanan deyim, “dikkat çek-”tir. İki defa rastlanmıştır. Genellikle birbirinden farklı deyimler kullanılmıştır. Bu durum deyim çeşitliliği açısından oldukça önem arz eder.

Atasözlerine yalnızca “Trafik Tayfa” adlı çizgi dizinin 1. 2. 3. ve 5. bölümlerinde rastlanmıştır. 4 farklı atasözü kullanılmıştır. Bunlar; “Üsküdar’da Sabah Oldu”, “Doğru Söze Ne Denir”, “Yolcu Yolunda Gerek” ve “Su Verenlerin Çok Olsun” atasözleridir. Araştırmada atasözlerine çok az yer verilmiş olması atasözü öğretimi bakımından büyük bir eksiklik oluşturmıştır.

Araştırmada en çok ikilemeye “Trafik Tayfa” adlı çizgi dizide rastlanmıştır. Aynı ikilemeler kullanılmamış olup bu f(13) adet ikileme birbirinden farklı ikilemelerdir. Bunlar “hadi hadi”, “yan yana”, “tabii tabii”, “dikkat dikkat”, “bas bas”, “tamam tamam”, “dat dat”, “yavaş yavaş”, “sağdan sağdan”, “iyiden iyiye”, “salına salına”, “zingır zingır”, “bayağı bayağı”, “peş peşe” ikilemeleridir. Bu çeşitlilik ikileme öğretimi için olumlu bir durum meydana getirmektedir.

Araştırmada en fazla kalıp (ilişki) sözlere “Trafik Tayfa” adlı çizgi dizide rastlanmıştır. Sağ ol f(8); kusura bakma f(4); dikkatli ol f(4); rica ederim f(3) en çok tekrar eden kalıp (ilişki) sözlerdir. Belirlenen kalıp (ilişki) sözlere bakıldığında bunların iletişim açısından nazik ve kibar bir dil kullanımında tercih edilmesi gereken ifadeler olduğu görülür. Bu bakımından

hem söz varlığını hem de çocukların günlük yaşamda kendilerini ifade ederken kullanabilecekleri kalıp sözleri öğretmektedir.

Araştırmada ilk beş bölümleri incelenen çizgi dizilerden, yabancı kelimelere sadece “Dijital Tayfa” adlı çizgi dizide rastlanmıştır. Çizgi dizinin 3. bölümünde 1 adet yabancı kelime geçmektedir. Bu kelime ise “Welcome”dır. Yabancı kelimelerin az geçmesi Türkçe söz varlığı açısından önem taşımaktadır.

Kitle iletişim araçlarının çocukları en çok etkileyen kaynak olduğunu ifade eden Aytan ve Güney (2014, s. 619), “2008 yılında kelime girdisini ve bilgi akışını inceleyen çalışmaya (Report, 2009, s. 12) göre zihinde yapılandırılan bilgilerin ve günlük kelimelerin %41’inin televizyondan, %27’sinin bilgisayardan, %11’inin radyodan, %9’unun basılı ürünlerden, çok azı telefon, müzik ve bilgisayar oyunlarından alındığını yine aynı çalışmanın verilerine göre zihinde yapılandırılan kelimelerin %79’unun medya araçları üzerinden geldiğini” belirtmişlerdir (Ayan ve Baş, 2015). Bu araştırma verilerine göre televizyon ve bilgisayar ekranlarından yapılan kelime öğretimi %68 daha etkili ve verimli olmaktadır. Hazırlanan çalışmada incelenen çizgi dizilerdeki söz varlığı unsurlarının miktarının, çocukların söz varlığının gelişimine etki edeceğini düşündürmektedir.

Sonuç olarak bu çalışmada araştırma grubu için tercih edilen çizgi dizilerin, öğrencilerin söz varlığına katkısı bakımından genel anlamda olumlu bir etki oluşturacağı araştırmadan edinilen bulgulardan hareketle gözlemlenmiştir. İncelenen çizgi dizilerde yalnızca atasözü miktarı diğer söz varlığı unsurlarının yanında daha az bulunmuştur. Bu bakımdan eksiklik teşkil etmektedir.

Bu çalışmada, ilgili çizgi diziler söz varlığı unsurları bakımından incelenmiştir ve araştırma sonuçlarına dayanarak bazı önerilerde bulunulabilir.

İncelenen çalışmada, araştırma verilerinden hareketle atasözlerinin azlığı dikkat çekmektedir. Bu yüzden özellikle çizgi dizilerde atasözlerinin daha fazla desteklenmesi önerilebilir.

Çalışma verilerine dayanarak incelenen çizgi dizilerde kalıplaşmış sözlere hiç rastlanmamıştır. Söz varlığı unsurlarımızdan biri olan kalıplaşmış sözlerin çizgi dizilerde daha sık kullanılması önerilebilir.

İncelenen çalışmada söz varlığı unsurlarından en fazla terim anlamlı kelimelere rastlanmıştır. En çok terim anlamlı kelime içeren çizgi dizi “Trafik Tayfa” adlı çizgi dizi olmuştur. Bu yüzden özellikle terim anlamlı kelimelerin öğretiminde bu çizgi diziden yararlanılabilir.

Kaynaklar

- Aksan, D. (1998). *Her Yönüyle Dil / Ana Çizgileriyle Dilbilim*. Ankara: TDK Yayınları.
- Aksan, D. (2015). *Türkçenin sözcük varlığı*. Ankara: Bilgi Yayınevi
- Akyalçın, N. (2007). *Türkçe ikilemeler sözlüğü*, Ankara: Anı yayıncılık.
- Akyol, H. (2005). *Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi*, Ankara: Pegem A Yayıncılık. s. 157
- Ayan, S. & Baş, B. (2015). Çizgi filmler ile ilköğrencilerinin söz varlığı üzerine bir araştırma. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(4), 84-99.
- Baş, B. (2010). Söz varlığının oluşumu ve gelişiminde çocuk edebiyatının rolü, *TÜBAR*, XXVII, 137-159.
- Baş, B. (2011). Söz varlığı ile ilgili çalışmalarda kullanılacak ölçütler. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (29), 27-61.
- Bilkan, N. (2006). *Türkçe Öğretiminde Çoklu Zekâ Uygulamaları*, İzmir: Dilset ve Zambak Yayınları, s. 11-18
- Bursalı, H., & Topçuoğlu Ünal, F. (2015). Çizgi dizilerin 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin söz varlığına katkısı.
- Çolakoglu, B. K. (2021). Ortaokul Türkçe ders kitaplarında haber bültenlerinde en sık kullanılan ilk 2.000 söz varlığı unsurunun yer alma durumu. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(2), 577-588.
- Dale, E. (1969). *Audiovisual methods in teaching* (3rd ed.). New York: Dryden Press
- Daşdemir, İ. (2006). Animasyon kullanımının ilköğretim fen bilgisi dersinde akademik başarıya ve kalıcılığa olan etkisi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Demir, C. (2016). Türkçe eğitim-öğretim programları ve kişisel söz varlığı. *Milli eğitim dergisi*, 45(210), 141-161.
- Demirel, Ö. (2002). *Planlamadan değerlendirmeye öğretme sanatı*. Pegem Akademi, Ankara.
- Demir, S. (2013). Bilgisayar destekli matematik öğretiminin (BDMÖ) akademik başarıya etkisi: Bir meta analiz çalışması (Yüksek lisans tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Doğan, D. M. (2001). *Büyük Türkçe sözlük*, Ankara: Vadi yayınları.
- Göçen, G., & Okur, A. (2015). Ortaokula yönelik söz varlığı araştırmalarının incelenmesi: Tezler. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(1), 64-79.
- Güney, N. & Aytan, T. (2014). Aktif kelime hazinesini geliştirmeye yönelik bir etkinlik önerisi: tabu. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2 (5), s.617-628.
- Güngör, İ. (2017). *TRT çocuk kanalında yayınlanan çizgi dizilerin iletişim engelleri açısından incelenmesi*. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi. Ankara.
- İpek Eğilmez, N. (2010). *İlköğretim Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığının ilköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarına aktarımı*. (Yayımlanmış Doktora Tezi). Uludağ Üniversitesi. Bursa.
- Karagöl, E., & Tarakcı, R. (2019). Söz varlığı öğretimi açısından ortaokul Türkçe ders kitapları. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(222), 149-171.
- Karakaş, A., & Sarıçoban, A. (2011). Altyazılı çizgi filmlerin öğrencilerin tesadüfi kelime öğrenimleri üzerine etkileri. 20. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı Bildirisi. Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Keklik, S. (2016). Öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki söz varlığını belirlemeye yönelik çalışmalarda yöntem sorunu. *Milli Eğitim Dergisi*, 45(210), 31-54.
- Khalid, H., Meerah, T. S., & Halim, L. (2010). Teachers' perception towards usage of cartoon in teaching and learning physics. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 7, 538-545. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.10.072>
- Kuşçu, E. (2017). Yabancı dil öğretimi/öğreniminde görsel ve işitsel araçları kullanmanın önemi öz. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 5 (43). s. 213-224.
- Maden, A. (2020). Yabancı dil olarak türkçe söz varlığını zenginleştirme ile ilgili makalelerin analizi. *Avrasya Sosyal Ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 583-596.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) (2019). İlkokul ve Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı (1,2,3,4,5,6,7,8. Sınıflar). Ankara: MEB Yayınları.
- Onan, B. (2016). Söz varlığı terminolojisi üzerine bir analiz çalışması. *Milli Eğitim Dergisi*, 45(210), 11-29.
- Püsküllüoğlu, A. (1995). Türkçe sözlük, İstanbul: Yapı kredi yayınları.
- Saraçbaşı, M.E. (2010). Örnekleriyle büyük deyimler sözlüğü 1. Cilt, İstanbul: Yapı kredi yayınları.
- Saraçbaşı, M.E. (2010). Örnekleriyle büyük deyimler sözlüğü 2. Cilt, İstanbul: Yapı kredi yayınları.
- Sel, B. (2022). Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretim Programı Kapsamında Kültürel Mirasın Animasyon Çizgi Dizilerle Aktarımı: Bir Yörük Hikâyesi Maysa ve Bulut. *Milli Eğitim Dergisi*, 51(236), 2969-3000.
- Selanik Ay, T. & Korkmaz, Ç. (2017). Sosyal bilgiler programında yer alan değerler ve kültürel öğeler bağlamında “Küçük Hezarfen” çizgi filmi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(2), 49-62.
- Şimşek, Ş., & Demirel, İ. F. (2020). Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı kazandırma/kelime öğretimi etkinliklerinin kullanılan yöntemler açısından incelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(Ek), 317-330.
- TDK. (2011). Türkçe Sözlük, Ankara: TDK Yayınları.
- TDK. (2009). Yazım Kılavuzu, Ankara: TDK Yayınları.
- Temizkan, M., & Atasoy, A. (2016). Söz varlığının gelişimi açısından çizgi filmler üzerine bir değerlendirme (TRT Çocuk ve Minika Çocuk Örneği). *Milli Eğitim Dergisi*, 45(210), 577-599.
- Türkmen, N. (2012). Çizgi filmlerin kültür aktarımındaki rolü ve Pepee. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 38(2).
- Uludağ, Ç. (2010). 7. sınıf Türkçe ders kitaplarının söz varlığı açısından incelenmesi (Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi. İstanbul.
- Ültay, E., Akyurt, H., & Ültay, N. (2021). Sosyal bilimlerde betimsel içerik analizi. *İbad sosyal bilimler dergisi*, (10), 188-201.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- <https://tiak.com.tr/upload/files/2020yillik.pdf>
- <https://www.trt.net.tr/kurumsal/2018/#00-giris>